

"GUDS ORD BÄR ICKE BOJOR" 2 Tim. 2:9

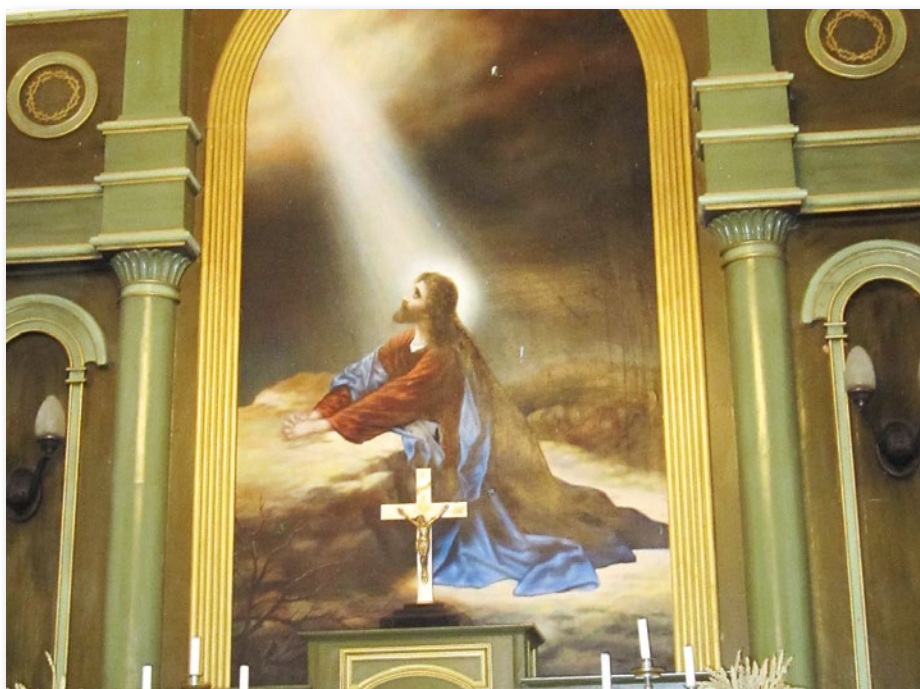

NORDISK ÖSTMISSION

NR 1

MARS 2016

ÅRG 53

*Jesus Kristus led för oss i Getsemane örtagård. I hans efterföljd får hans kropp, de kristna, lida förföljelse här i världen. Altartavlan i Avinurme kyrka i Östra Virland, Estland, har kulhål från krigen, vilket i detta fall får påminna oss om att Jesus blev sårad för vår skull, och att han som en påminnelse om försoningen fortfarande har sårmärkena kvar efter uppståndelsen.
Foto: Birgitta Johansson*

Betraktelse:

Ribban ligger där den ligger!

*Eftersom Jungfru Marie Bebådel-
sedag i år ska firas söndagen den
13 mars, har jag valt att utgå från
dagens evangelium, Lukas 1:26–
38, på vilket kyrkan grundar sin
bekännelse, att Jesus är ”avlad av
den Helige Ande; född av jungfru
Maria.”*

På hösten 2013 sa en av ledande kandidaterna till ärkebiskops-
ämbetet: ”Vi får inte lägga ribban
för högt. Då blir det alltför svårt för
många att acceptera kyrkans tro.”
Den kandidaten blev sedan vald till
Svenska kyrkans främsta ledare!
Och ärkebiskopen är inte den enda
inom Svenska kyrkan som menar att
det är för mycket begärt att man för
att räknas som kristen måste tro på
hela den Apostoliska Trosbekännel-
sen (Apostolicum). Den som så öns-
kar ska inte behöva tro att Jesus **”är
avlad av den Helige Ande, född av
jungfrun Maria.”**

En präst i Norrköping avvisar
kyrkans bekännelse på sin blogg:
”Jungfrufödelsen är mycket intres-
sant! Jag tror inte på den, trots präst.
Gudssongrejen har inte med guds-
spermier att göra.” Det är verkligen
en deklaration som väcker häpnad,
eftersom alla präster vid sin präst-
vigning har lovat att *”förkunna
Guds Ord, så som det är oss givet*

*i den Heliga Skrift och så som vår
kyrkas bekännelseskriterier därom
vittnar.”* Att stå kvar som präst om
man förnekar kyrkans tro är oheder-
ligt!

Vem kan tro att Jesus **”är av-
lad av den Helige Ande, född av
jungfrun Maria”** (Apostolicum)?
Ingen kan göra det! Inte ens Martin
Luther, den store reformatorn. I Lil-
la Katekesen säger han i sin förkla-
ring till 3:e artikeln i Apostolicum:
*”Jag tror, att jag icke av mitt eget
förnuft eller kraft kan tro på Jesus
Kristus, min Herre, eller komma till
honom, utan den Helige Ande har
kallat mig genom evangelium, upp-
lyst mig med sina gåvor, helgat och
behållit mig i en rätt tro.”* Alla de
miljoner kristna som tror på varje
rad i Apostolicum - både de som har
denna bekännelse i sin liturgi (kato-
liker, ortodoxa, lutheraner, anglika-
ner) och de som kanske inte har den
med i sina gudstjänster (metodister,
baptister, pingstvänner) - gör detta
därför att den Helige Ande genom
evangelium om Jesus har tänt tron
på Jesus i deras hjärtan.

Det finns ingen som omfattar den
kristna tron genom sitt skarpsinne
eller sin intelligens! Nej, tron är en
gåva som Gud ger oss genom pre-
dikan, alltså då Guds Ord förkunnas

oavkortat och då det tas emot i tillit till att Guds Ord är sant alltigenom. Om kyrkan predikar att *jungfrun* Maria inte var mor till Jesus, därför att det annars aldrig har hänt och inte kan hända att en jungfru kan bli mor utan mans medverkan, då är det människotankar och människo-ord och inte Guds Ord som predikas (se 1 Tess. 2:13).

Låt oss nu gå till ängeln Gabriels bebudelse (budskap) till jungfrun Maria, så får vi veta var ribban ligger ifråga om Jesu förunderliga börd, nämligen att **RIBBAN LIGGER DÄR DEN LIGGER**, alltså där Gud Fader har lagt den på så sätt att **Guds Son, vår Frälsare Jesus Kristus, blev avlad av den Helige Ande och född av jungfrun Maria.**

– *Ängeln sade till Maria: "Se, du skall bliva havande och föda en son, och honom skall du giva namnet Jesus. Han skall bliva stor och kallas den Högstes Son, och Herren Gud skall giva honom hans fader Davids tron. Och han skall vara konung över Jakobs hus till*

evig tid, och på hans rike skall ingen ände vara." Då sade Maria till ängeln: "Huru skall detta ske? Jag vet ju inte av någon man." Ängeln svarade och sade till henne: "Den Helige Ande skall komma över dig, och kraft från den Högste överskygga dig; därför skall ock det heliga som varder fött kallas Guds Son. .. Ty för Gud kan intet vara omöjligt." Då sade Maria: "Se, jag är Herrens tjänarinna; ske mig såsom du har sagt" (Lukas 1:31–35, 37-38).

Därför bekänner vi med Ambrosius, Luther, Olavus Petri och J. O. Wallin (Sv. Ps. 112:1):

**Världens Frälsare kom här.
Rena Jungfrun moder är,
ty en börd så underlig,
Herre Jesu, hövdes dig.**

Pittsburgh i januari 2016
Hans Andrä

Hans Andrä: Kh i Lönneberga 1972-79; i New Sweden, Maine 1979-1985; i Jeannette, Pennsylvania 1985-1996.
Som emeritus sedan 2008 medlem av First Trinity Lutheran Church i Pittsburgh (www.firsttrinity.net).
Epost: hans_andrae@yahoo.com
Telefon: 001-724-205-6882.

Ordförandens spalt

Bibelöversättning

Det viktigaste för en kristen missionsorganisation är att förklara vem Gud är och vad han har sagt och gjort. Och själva grunden för detta budskap är Bibeln den Heliga Skrift. Jesus själv befälde: ”Detta evangelium om riket skall predikas i hela världen till ett vittnesbörd för alla folk, och sedan skall slutet komma” (Matt 24:14). En del av denna uppgift blir då att översätta Bibeln med målet att alla människor skall

kunna läsa den på sitt eget modersmål. Bibeln har redan blivit översatt till många språk. Enligt uppgift från Svenska Bibelsällskapet (2012) är hela Bibeln idag översatt till inte mindre än 469 språk. Förutom det, finns delar av Bibeln på ytterligare ett stort antal språk. Därför uppskattas det att Bibeldelar finns tillgängliga på inte mindre än 3000 språk. Men det finns ca 6500 språk i världen. Så det finns fortfarande många

Larisa översätter bibeln till ängsmariska.

Heliga Treenighetens ortodoxa kyrka i Josjkar-Ola. Foto: Tiina Ollikainen, IFB.

människor som inte kan läsa Bibeln på sitt eget modersmål. Att göra en översättning av Bibeln är ingen lätt uppgift. Har man följt med diskussionerna som följt på de nya Bibelöversättningarna till svenska under de senaste åren vet man att det är många och svåra frågor man måste kunna svara på. Och då har Bibeln varit översatt till svenska många gånger förr! Tänk då på språk där det aldrig tidigare har gjorts någon översättning! Men vilken fantastisk uppgift det är att få vara med i ett sådant arbete!

Som jag antytt är en Bibelöversättning alldeles för svårt för oss för att vi själva skulle kunna svara för

den. Vi har ändå hittat en uppgift som överensstämmer med våra stadgar att evangelisera i östra Europa och Asien. IFB, Institutet för Bibelöversättning, har alltifrån 1970-talet arbetat med att översätta Bibeln till icke-ryska språk i Ryssland. Ett av dessa språk är ängsmariska, som talas av människor i Mari-El, ett landskap som ligger vid stranden av floden Volga. Mariska, som delas in i bergsmariska och ängsmariska, är ett finsk-ugriskt språk som talas av c:a en halv miljon människor. Huvudstad i republiken Mari heter Josjkar-Ola. För många år sedan beslutade NÖ att detta skulle bli den översättning vi ville hjälpa till med.

Och vi har därefter årligen gett ett för oss relativt stort bidrag till denna översättning.

Huvudansvarig för denna översättning heter Larisa Orzajeva. Med jämna mellanrum får vi en hälsning från Larisa som bor i Josjkar-Ola och nu håller på att översätta Gamla Testamentet. Hon berättar om hur hon arbetar med bl.a. Moseböckerna, Konungaböckerna, Krönikerböckerna och Ruts bok.

Det blir många problem, problem som säkert alla Bibelöversättare har fått möta. Hur skall man t.ex. översätta alla de olika offer som det står talas om i 4 Mos? Det är inte lätt att hitta synonymer till orden i GT. När man skulle hitta ett ord för uppenbarelsetältet valdes t.ex. tre ord som på svenska betyder ”hydda för Guds möte”. Det blir ett ord som läsarna förstår även om det inte blir så enkelt.

Vissa av bibelböckerna har aldrig tidigare varit översatta till ängsmarska. Detta gäller t.ex. Ordspråksboken.

Larisa berättar om hur man när en bibelbok är klar samlar 5-6 personer som tillsammans läser igenom boken. Nyligen var man samlad till ett möte för att gemensamt gå igenom 2 Mos., som då var färdigöversatt.

Under hösten har det genomförts ett seminarium för översättarna där man fått lära sig mycket om den

judiska kulturen och där översättare till olika språk i Ryssland kunde utbyta erfarenheter. Man märker att det är en oerhört ambitiös verksamhet som IFB genomför inte bara för att Bibeln översätts till många språk utan också för att varje enskild översättning görs med en oerhörd noggrannhet.

Det är glädjande att få vara med i denna viktiga uppgift att hjälpa till att ge människor Guds Ord på sitt egna modersmål!

60-årsjubileum

Nordisk Östmission bildades 1956. Det innebär att vi i år fyller 60 år. Vi har inte ännu bestämt hur vi skall fira detta men hoppas kunna återkomma i frågan. Har du som läsare någon idé så är du välkommen att höra av dig!

Årsmötet

Så hoppas jag att vi ses vid vårt årsmöte 10 april i Fuxerna. Det är med stor förväntan jag ser fram emot att återigen få träffa min vän som kan berätta om den mycket viktiga kristna mission som görs på farsi, det språk som talas i Iran. Och för er som inte har möjlighet att komma till Fuxerna på söndagen, blir det möjlighet att få höra honom i S:t Pauli på lördagen 9 april klockan 10:00.

Martin Wihlborg

Flyktingöden i Ukraina

Tamara, en liten flicka, och hennes familj, levde i fred i Abchazien. Som etniska georgier kunde de aldrig tänka sig att deras älskade hemland en dag skulle förvandlas till ett helvete. Men så blev det. När Sovjetunionen kollapsade, frigjorde sig Abchazien, ett tidigare georgiskt område, från Georgien. När georgierna försökte försvara sin territoriella integritet insåg man att man behövde komma överens med Ryssland om en etnisk rensning, som lokala muslimer och tjetjener genomförde. Tamara och hennes föräldrar flydde då till Ukraina eftersom ukrainarna försökte evakueras så många som möjligt från den etniska rensningen i den del av världen som var deras grannar.

Tamara bosatte sig med sin familj i Donetsk och fick där en säker tillflyktsort. Hon gifte sig med en ukrainare och fick med honom en dotter. När Ukraina arbetade sig allt närmre för att bli associerade till EU gladde sig hennes familj liksom många andra familjer i Donetsk och Donbass över att Ukraina skulle komma in i de europeiska nationernas familj. Hennes man, en ingenjör, utarbetade egna planer hur man skulle kunna utveckla Donetsk till en vacker europeisk stad, och delade sin vision med vänner och kollegor. Alla var mycket optimistiska när Janukovyjtj, dåvarande president i Ukraina, lova-

de att underteckna överenskommelsen med EU i Vilnius, Litauen.

Janukovyjtj höll inte sitt löfte. I stället beordrade han att de många studenter, som hade samlats på Majdan (Självständighetstorget) i Kiev till ett fredligt stöd för Ukrainas europeiska val, skulle utsättas för misshandel. Nästa dag samlades en miljon Kievbor för att protestera mot Janukovyjtjs avsikt att vända sig bort från EU. Liknande samlingar ägde rum över hela Ukraina, även om det var ett mindre antal deltagare, från Uzhhorod till Donetsk. Tamaras man deltog inte i samlingarna, men talade mot våld och till förmån för EU. Janukovyjtjs regim utökade våldet mot folket i Kiev.

Opå kallat våld blev vanligt mot protesterande i Donetsk, när okända människor började slå ihjäl protesterande. Så annekterade Ryssland Krim. Därefter anstiftade och stödde Ryssland tillkomsten av "Folkrepubliken Donetsk" och "Folkrepubliken Luhansk." Inom kort kom folk till Tamaras man och började fråga ut honom och hans familj. De visade handlingar från FSB (efterträdare till ryska KGB). Efter nyheter om flera mord på ukrainska aktivister, parlamentsledamöter, torterade protestantiska pastorer och annat våld genom ryssarna lämnade familjen Donetsk och tog sig till Kiev.

Familjen beslutade att fly i rätt ögonblick. Inom kort bröt krig ut, när ryssarna förde in massor av stridsvagnar och legosoldater och vanliga soldater strömmade in i Donbass. ”Humanitära konvojer” levererade mer och mer granater, kanoner och ammunition från Ryssland. Tamara sade att hon och familjen upplevde en upprepning av Abchazien, bara i en mer massiv skala, med större deltagande av utlännningar, i Donbass.

De klarade av att få med sig lite pengar så att de kunde hyra ett litet hus några timmars resa från Kiev. Något arbete kunde de emellertid inte hitta. Genom vänner fick de höra om vår kyrka och kom en söndag till gudstjänsten. Efter gudstjänsten frågade de om vi kunde hjälpa dem med mat. De hade en tid inte haft något att äta, och Tamaras man låg på sjukhus utan att kunna betala för medicin.

De var inte ensamma! Det fanns en annan familj som flytt från Donetsk, och därtill en grupp av människor som flytt från Horlivka. Vårt kyrkosamfund är litet och vår församling är inte heller stor. När ekonomin i Ukraina rasade kunde medlemmarna i vår församling inte ge så mycket, men vi hade möjlighet att hjälpa den här familjen. De sade att deras största behov var mat. Vi kunde ha givit dem pengar men i vårt land måste man, om man hjälper en människa med pengar, betala skatt på hela beloppet, även om den personen är hemlös eller flykting.

Så vi gick i stället till en affär och köpte mat: Lite bröd och kött, lite makaroner och potatis, lite kål och ris lite bönor och te. Hur glada och tacksamma blev inte Tamara och hennes familj över dessa gåvor från Guds folk! Den söndagen kunde de ordna en riktig middag. De sade att

NORDISK ÖSTMISSION

Bilderna illustrerar hur Ukrainska lutherska kyrkan använt de pengar som den fått av NÖ.

de kunde planera att överleva några veckor tills de kunde hitta något arbete. De bad om förböner och välsignelse. Inom två veckor var de tillbaka i kyrkan för att tacka Herren för det arbete mannen fått och att medicinen fungerade bra i hans kropp så att han kunde ta hand om sin familj.

En söndag kom Maria, Tamaras svärmor, till mig och bad om förbön och välsignelse inför en förestående resa till Donetsk, där hennes mycket äldre släktingar (släktförhållandena är svågerlag) fortfarande fanns kvar. De var instängda. Grannar och några släktingar gav dem hjälp men hon måste tillbaka och ta hand om dem. Efter några dagar ringde hon till oss och man kunde höra granater och minor som exploderade på avstånd. När en av våra grannar frågade vad som pågick, svarade hon att det var det vanliga hos dem eftersom de

bodde i utkanten av staden. Ryssarna anföll dagligen de ukrainska soldater som var placerade inte långt bort. Hon bad om mer förbön.

Inom kort kom det fler och fler människor till vår församling. Tiden kom när vårt samfund behövde få hjälp från andra. Varje söndag kunde det komma 5-10 familjer till oss för att be om hjälp: från mat till använda kläder eftersom de bokstavligen inte hade någonting, då de i all hast måste ge sig av från byar och städer. Vi köper mat till en del, andra får en del kläder. Vi köper viktig medicin till ytterligare andra. Den 17 februari planerar Radan (vårt parlament) möten ägnade åt flyktingarnas förhållanden. Jag är inbjuden och hoppas att få möjlighet att framföra denna redogörelse från Radans talarstol.

Det finns ytterligare en familj som utöver den ovannämnda hjälpen har fått stöd från våra vänner att etablera

sig i Poltavas oblast (län). De säger att de aldrig kommer att återvända till Donetsk eftersom de blivit hotade till döden av representanter från FSB och lokala terrorister. Den här familjen, vars namn kan översättas till ”trana”, studerar nu Luthers lilla katekes och delar med sig av Guds Ord till andra.

Vi är tacksamma mot Nordisk Östmission, som givit oss 5 000 US-dollar (42 776 kr) till hjälp åt flyktingar. Dessa pengar gör det möjligt för oss att ge hjälp åt de mest behövande bland flyktingarna: familjer med många barn och familjer med handikappade barn. De har organiserats som en grupp om 8 000 personer och är tacksamma för varje hjälp. De letar efter och söker arbete, men i detta krigsdrabbade land är det mycket svårt att hitta arbete och stöd för en stor familj med många barn. När människor är

nära att förtvivla kommer Kristus genom sitt folk både i Sverige och i Ukraina till hjälp!

Ett stort tack för era varma kristna hjärtan. Tack för er generösa hjälp. Må Herren fortsätta att välsigna er, och Sverige och Ukraina! Bed om fred för Ukraina, för lutheraner i Ukraina och för alla våra fattiga grannar, som är tacksamma för all hjälp från er!

Biskop Vjatjeslav Horpyntjuk.

Ukrainska lutherska kyrkan

Övers. **B.W.**

P S Jag har ändrat (fingerat) namnen på en del människor eftersom de alltför har släktingar i Donetsk och fruktar för sin säkerhet och sitt personliga skydd.

Artikelnotis i Ingermanländska kyrkans journal september 15:

Sankta Elisabet-kyrkan på Kronstadt

(Sankt Petersburgs prosteri/kontrakt).

Diakon Pavel tar emot nattvardssilvret. Vid hans sida, med axelväska: Prosten Ivan Hutter. Foto till höger: utanför gavelingången till Kronstadts elisabetinska evangelisk-lutherska prästgård.

Den 10 juli 2015, i samband med en vardagssamling för Sankt Petersburgs prosteri, gjordes en utflykt till Kronstadt. Deltagarna besökte prästgården där det hölls gudstjänst. Våra laestadianska bröder och syst-rar hade med sig nattvardssilver som gåva till Sankta Elisabet.

Det blev söndagen den 26 juli som blev den stora dagen i huset. Efter 90 år steg åter böner upp till Gud från Sankta Elisabets prästgård! (Kyrkan och prästgården stängdes för kristen verksamhet av myndig-heterna 18 januari 1925). Åttonde söndagen efter Trefaldighet hölls

den första gudstjänsten då kyrko-livet började på nytt i prästgården. Nu arbetar vi med att rusta upp och anpassa församlingshuset. Sankta Elisabet ser som sin allra viktigaste uppgift att åter sprida det goda budskapet om Jesus Kristus bland Kronstadts invånare.

Vi förbereder även socialt arbete och sociala projekt tillsammans med sociala och välgörenhetsorganisa-tioner i Sankt Petersburg.

Diakon Pavel Tsvetkov
(ansvarig för Sankta Elisabets
kristna grupp)

Lucia på Kronstadts Hospice 2015

Vi fick förklara för föreståndarinnan att det inte var helt rätt tid att uppvakta med Lucia mitt på dagen. Men vi var glada att det hela kunde tas emot. De två tärnorna, Sofia och Teresa, kunde inte framträda med mindre än att de gick ut ur rummet för att byta om och komma in när allt var i ordning. Vi använde en parafras på ryska för att sammanfatta de fyra sångerna sjungna på svenska: Luciasången, Staffänsvisan, Gläns över sjö och strand och Nu tändas tusen juleljus. Nedan citeras Luciasångens (a) och ”Nu tändas tusen”s (b) parafras. Det blev en ganska unik variant för vi hade inte fått med någon krona, således en uppvaktning med huvudpersonen osynlig. Men det blev en tanke att vi vare sig förde dit Lucia eller att hon följde med därifrån. Personalen gör ett änglalikt arbete. Luciauppvaktningen handlade här om att stärka och uppmuntra i det mörker som kan råda i dödens närhet.

a. Luciasången - berättar om hoppet inför döden.

Nordens mörker är så tungt att det går att ta på det. Första versen i Lu-

ciasången personifierar natten som någon som rör sig såväl kring gårdarna som ut över länderna. Ljuset kommer med Sankta Lucias exempel, den unga jungfrun från Syrakusa som hellre offrade sitt liv än tvingas samman med en hednisk make.

Lucia står på tröskeln till vårt hus och betvingar det bedövande mörkret. Hon rör sig som på vingar genom alla tysta rum.

Löftet som hon talar om och förhoppningen i hennes ankomst är att mörkret snart ska vika och att dagen ska gry på nytt.

b. Ljuset kommer från krubban i Betlehem.

Julpsalmen ”Nu tändas tusen juleljus” är ett säkert kort. På andra sidan Baltiska havet (alltså i Sverige) tänds hus och trädgårdar upp tidigt med överdådig belysning. Julpsalmen lyser upp jordens mörka rund och lyser på himlens mörkblå grund. Det glada budskapet handlar om Jesus, om stjärnan över Betlehem som lyser in i varje hem och hus.

Jonas Nilsson

Ukrainas lidandesväg eller vart är Ukraina på väg? II

I den andra och avslutande delen av vår artikel om Ukrainas historia berättar vår redaktör och hedersmedlem och tidigare ordförande, främst utifrån vad som finns i litteraturen såsom Peter Johnssons bok Ukraina i historien, men också egna erfarenheter. Den första delen återfinns i NÖ 4/2015.

Ukrainas historia har under århundradena kännetecknats av att främmande herrar utifrån tvingat sig till att få del av landets rikedomar, främst skördarna från den "svarta jorden". Det skulle också upprepas under 1900-talet med dess oerhörda turbulenta historia: imperiers uppgång och fall. För ukrainarna skulle det betyda ännu mycket mer lidande av sådana dimensioner att det är nästan omöjligt att fatta.

Det ingående 1900-talet med dess allmänna nationella uppvaknande medförde för Ukraina att även där började man bilda politiska partier, framförallt med vänsterinriktning. Den ryska centralmakten höll dock ett hårt grepp om landet. Rysslands förödmjukande nederlag i kriget med Japan i början av århundradet utlöste 1905 en revolution, vilken för en tid medförde vissa lättnader för de underkuvade. Det förhatliga Emsukaset från 1875, som förbjöd

all utgivning på ukrainska, upphävdes. Snart drogs emellertid medgivanden tillbaka och nya förbud infördes.

Första världskriget och dess följder

År 1914 började det första världskriget, som kom att drabba framförallt västra delen av landet, Galizien och de "polska" områdena. Folket i dessa tre delar mobiliserades, vilket medförde att ukrainare och polacker återfanns i tre arméer: ryska, tyska och österrikiska. En och en halv miljon enrollerades t ex i den ryska armén. Denna lyckades erövra fästningen Lemberg (Lviv) i den österrikiska delen, som en av de få stora framgångarna. I slaget vid Tannenberg i Ostpreussen led den ryska armén ett förkrossande nederlag. Det långvariga kriget och den utbredda sociala nöden samt statsledningens oförmåga att möta utmaningarna ledde till revolutionen 1917.

Februari 1917 bröt revolutionen ut först i den ryska delen och sedan i andra delar, även i Ukraina. Det var en socialdemokratisk revolution, ledd av Kerenskij. Bolsjevikerna utgjorde endast en liten del av revolutionärerna. I Ukraina började man genast att arbeta för en

En stor byggnad i sovjetstil. Foto Anders Olsson

större självständighet inom en rysk federation, som man trodde skulle komma. Nya institutioner började byggas och ett parlament, Rada, inrättades. Erkännandet från S:t Petersburg dröjde och när man ville få klarhet i saken hösten 1917 hade allt förändrats genom den bolsjevikiska statskuppen, som erövrat makten, och som med våld skulle både försvara den och utvidga den. Historikerna har visat att det blodiga inbördeskriget, som bolsjevikerna utlöste, inte i första hand stod mellan röda och vita, vilket är en av kommunisternas falska myter. Det kom i stället att utkämpas mellan bolsjevikerna och bönderna.

Lenin, som förklarat att nationellt självbestämmande skulle godtas, vägrade att ge Ukraina den rätten. December 1917 förklarade bolsjevikerna i S:t Petersburg krig mot Ukraina och sände trupper att invadera landet. Inom en månad hade Ukraina kastat ut inkräktarna och fullföljde detta med att i januari 1918 förklara Ukraina som en självständig folkrepublik. Vad som sedan hände är mycket svårförklarligt, eftersom det endast fanns ett mycket litet antal bolsjevik i landet. Oenighet och bråk mellan olika intressen och grupper försvagade sammanhållningen och öppnade upp för nya försök utifrån att ta makten.

*En ukrainsk kulturpersonlighet,
Foto Anders Olsson*

Bolsjevikerna kom igen och lyckades först efter tredje försöket att ockupera landet och sätta igång det som visade sig vara deras specialitet: blodig terror mot alla tänkbara motståndare.

Innan det gått så långt var det ett förvirrat skeende med olika regeringar och försök att få hjälp utifrån. Både polacker och tyskar kom för att bistå, men visade sig mest intresserade av att få utbyte för sina insatser i mark och inflytande. Till sist vände man sig till Ententen och Frankrike sände en mindre trupp till Odessa för att bistå landet. Men någon verklig hjälp blev det inte!

En röd här på marsch!

I Ryssland hade Trotskij lyckats organisera en stor röd armé, som kom att avgöra Ukrainas öde. 1920 bröt den röda floden in över landet och trängde västerut ända fram till Warszawa, där de röda led nederlag mot polackerna under Pilsudskis ledning. Vid fredslutet den 18 mars 1921 i Riga tillerkändes Polen i stort de områden som Ryssland ockuperat under 1700-talet. Det övriga Ukraina utropades som en ukrainsk rådsrepublik, en satellit till den ryska rådsrepubliken. Lugnt blev det emellertid inte. Bondeupproren i Ukraina fortsatte under 1922 och 1923 och upphörde först efter en blodig terror i landet.

Likvidation

Det betydde inte att folkets lidande upphörde. I och med att Sovjetunionen upprättades 1922 och bl. a. innefattade Ukraina, blev landet ekonomisk bas för Unionen. Spannmål konfiskerades från bönderna

vilket ledde till svält och uppror. Man räknar med att 1,5 till 2 miljoner dog 1921-1923. Lenin insåg att man inte kunde fortsätta på detta sätt och införde därför en ny ekonomisk politik, NEP som förbättrade förhållandena även för bönderna. Det blev även ukrainisering av administrationen och tillåtet att undervisa på ukrainska. När Stalin efter Lenins död gripit makten avskaffades NEP och under 1930-talet genomfördes dels industrialiseringen av östra Ukraina i Donbass och Charkiv samt kollektiviseringen av jordbruken i 5-årsplaner. Stora kampanjer sattes igång för att tvinga in bönderna i kolchoserna samt likvidera de s.k. kulakerna (storbönder). Kvoter sattes upp på hur många som skulle deporteras till Sibirien, bl. a 150 000 bönder, varav många dog under transporterna. I landet bröt den stora svälten ut vinter 1931 – 1932. Kannibalism hörde inte till ovanligheterna under denna tid. Man räknar med att c:a 4,8 miljoner dog av svält. Detta skulle bli inledningen till det fruktansvärda 1930-talet med utresningar och den stora terrorn. Den drabbade hela Sovjetunionen. Miljoner avrättades eller sändes till Gulag (ett parallellt samhälle med fångar i mordande tvångsarbete i hela unionen). I Ukraina gick denna våldsvåg fram med fruktansvärda resultat. De s.k. Moskvaprocesserna med ledande kommunister är ökända.

Andra världskriget och efterkrigstiden

Men än värre skulle det bli i och med andra världskriget, som inledes med en ny delning av Polen, som medförde att Sovjet ockuperade de östliga delarna av landet. Den sedvanliga terrorn sattes omedelbart i verket med känt resultat. När Tyskland 1941 anföll Sovjet hälsades trupperna först som befriare. Men när tyskarna började med hungerpolitik mot folket byttes glädjen snart i vrede mot ockupanterna med partisanverksamhet som följd (den fortsatte följande efter krigsslutet riktad mot Sovjet ända in på 1960-talet). I de fortsatta striderna mellan arméerna blev landet mer förött än någon annan del av Sovjet. Därtill kom att när kriget äntligen var slut och folket svält i ruinerna vägrade Stalin att sända hjälp. De skulle straffas för att de inte gjort tillräckligt motstånd mot tyskarna. Ukrainas lidande tog egentligen slut först med Stalins död 1953. Då började en ny väg för Ukraina, Chrusjtjovs ”töväder”. Nya negativa komplikationer med utrensningar kom dock tillbaka till exempel under Brezjnevtiden. För Ukraina blev det möjligt att utveckla något av sin egenart först under Gorbatsjov och ”perestrojkan”.

Det fria Ukraina

Mot slutet av 1980-talet eroderade Sovjetunionen mer och mer. Medborgarrörelser organiserades och

*Kristi kyrka finns också i Ukraina. Här i någorlunda västlig tappning.
Foto Anders Olsson*

kommunistpartiet förlorade alltmer av sin monopolställning. Fler än 125 politiska organisationer bildades och deltog i valet till ett nytt parlament 1990. En allians bildades och genomförde att landet förklarade sig självständigt 24 augusti 1991 och därmed lämnade Sovjetunionen. Det var ett stort under att upplösningen av Sovjetunionen kunde ske utan blodsutgjutelse. Det fanns intressen för att ta till vapnen, vilket den kortvariga kuppen i augusti 1991 i Moskva visade. Det som är viktigt att komma ihåg inför det som följde är att det fanns inga andra politiker med erfarenhet än kommunister. Många av dessa sadlade snabbt om och blev ”demokrater”. Flera gjorde det av egoistiska skäl, som det skulle visa sig, dock inte alla. Den blivande förste ukrainske presidenten, Kravtjuk, som genomförde självständigheten, gjorde detta med landets intresse för ögonen trots att han egentligen var kommunist.

I det första presidentvalet segrade Leonid Kravtjuk ganska självklart. Han genomförde att Ukraina utvecklade självständighet på olika områden, ekonomiskt och politiskt samt att landet fick erkända gränser. En känslig fråga, som skulle komma att följa det nya Ukraina, var de nödvändiga gasleveranserna från Ryssland. Gasen skulle bli ett utomordentligt ryskt påtryckningsmedel. I övrigt fortsatte planhushållningen

med inflation och korruption som följd. Privatisering infördes inte under Kravtjuk utan först under näste president, Kutjma, från 1994. År 1996 infördes en ny valuta, hryvnja, som slutgiltigt ersatte den ryska rubeln. Nu tog privatiseringen av de stora statliga industriföretagen fart och en helt ny grupp, oligarker komna ur den kommunistiska nomenklaturen, tog över dem till billigt pris och förvärvades snabbt stora förmögenheter på folkets bekostnad. Politikerna och deras familjer skulle inte bli lottlösa i jakten på företag. Därtill kom att oligarkerna, med sin politiska bakgrund, deltog i det parlamentariska arbetet genom att i flera fall bilda eller finansiera partier, som skulle försvara deras intressen. På det sättet började man att manipulera val och andra omständigheter i samhället.

Ukrainsk och rysk politik under 00- och 10-talen

Detta politiska manipulerande blev uppenbart för folket, som vid flera tillfällen satte igång gräsrot rörelser med ockupation av det kända Majdan, torget i centrala Kiev. År 2000 skakades landet av ett politiskt mord på den undersökande journalisten Georgi Gongadze. Det uppenbarades att ansvaret kunde härledas till presidenten och de högsta regeringskretsarna, Kutjma och premiärministern Janukovitj. Oppositionen samlade sig kring tre, Julia Tymo-

Ukrainska politiker. Jusjtjenko t.v. och Janukovitj t.h. Foto Anders Olsson

sjenko, Viktor Jusjtjenko och Petro Porosjenko. Kampen tillspetsades vid presidentvalet 2004. Striden kom att stå mellan Jusjtjenko och Janukovitj. För att stödja Janukovitj, som ryssvänlig, blandade sig Putin från Ryssland i striden i tro att han var populär och kunde hjälpa Janukovitj till seger. Det blev snarare motsatsen. Därtill försökte man att på flera sätt mörda Jusjtjenko genom förgiftning. Det väckte folkets vrede och massiva demonstrationer, den orangea revolutionen, bröt ut i flera områden framförallt i Kiev. På valkvällen stod det klart att Jusjtjenko klart vunnit. Dagen efter meddelade likväl valkommissionen att Janukovitj segrat. Det accepterades inte av folket som krävde en ny kommission och ett nytt val. I det valet segrade Jusjtjenko verkligen och blev president med stora förväntningar på en förnyelse av landet. Man hoppades på reformer som skulle få igång ekonomin, en ny konstitution, vidare att landet skulle närma sig EU samt att få slut på korruptionen. Av detta blev det inte mycket utträttat. I stället bekämpade presidenten och premiärministern varandra. Putin hämnades genom att avbryta gasleveranserna samt höja priset. Koalitionen höll i sju månader och vid parlamentsvalet mars 2006 vann Janukovitjs koalition en jordskredsseger och tog över regeringsmakten. Därefter utbröt något av en cirkus med nyval,

överköp av varandras parlamentsledamöter, avbrott av gasleveranser, särskilt den kalla vintern 2008-2009 då även EU drabbades av brist på gas. Läget blev alltmer ohållbart och vid presidentvalet 2010 blev Janukovitj även här segrare. Han tog över makten med känt resultat: inskränka rättsstaten, behålla makten, berika sig själv och sina anhängare. I förhandlingarna med EU vägrade Janukovitj att skriva under fördraget och närmade sig Ryssland och Putin. Allt sammantaget gjorde att folket började resa sig på nytt och ockupera Majdantorget först för att tvinga regeringen till närmre samarbete med EU och när denna vägrade utvecklade sig skeendet till att både presidenten och regeringen måste bort. Kraftmätningen, som också medförde blodigt våld med många döda, slutade med att Janukovitj flydde landet. I det val som följde fick landet Petro Porosjenko, chokladoligarken, som president. Rysslands svar lät inte vänta på sig. Krim ockuperades snabbt med hjälp av ryska soldater och en ny front öppnades i östra Ukraina, Donbass, vilket medförde ett egendomligt krig mellan länderna, ett s.k. hybridkrig, där soldater från ett land inofficiellt strider i ett annat land. Följden för Ukraina har blivit enorm. Döda och sårade soldater, 1½ miljon flyktingar eller ännu fler, förstörd ekonomi och ovisshet om landets framtid.

Bengts funderingar

Denna korta sammanfattning av en mer än tusenårig historia bär vittnesbörd om Ukrainas ofattbara öden. Ett folk utan egentligt eget land förrän i vår tid, Ett folk med en medvetenhet, trots allt, om sin egenart och vilja att vara en självständig nation med framtid trots alla yttre och inre svårigheter. Kommer Europa att bistå landet i dess kamp för framtiden eller kommer Europa att svika med hänsyn till egna intressen i förhållanden till grannen i norr och i öster? Kommer Putins imperialism att beröva Ukraina friheten eller blir det tvärtom att imperialisten faller på eget grepp genom detta stora folks starka visshet om sig själv och sin uppgift i framtiden?

NÖ:s kallelse

För oss i Nordisk Östmission är det en kallelse att evangelium skall bli förkunnat och bekänt som det bärande för framtiden och att vi vill stödja folket i dess strävande att bestå som

kristen nation. Alltsedan Sovjetunionens fall i början av 1990-talet har Ukraina varit en huvudangelägenhet för oss. Vi har som uppgift att på alla sätt stödja framförallt de små lutherska kyrkorna i deras kallelse att föra ut evangeliet. Som en följd därav har också diakonalt humanitärt arbete utvecklats till hjälp för barn, unga familjer och gamla. Idag är det uppenbart att dessa insatser är mer nödvändiga än någonsin om vi skall följa den kallelse vi fått att tjäna Herren Kristus. För detta är vi beroende av det gensvar vi får från våra givare!

Bengt Westholm

Redaktionell anmärkning: Första delen av artikeln i NÖ 4/15) illustrerades med tre bilder. Bildtexten ”Kyrkan, mongolen och kosacken har alla spelat en roll i Ukrainas historia” gällde egentligen för alla tre bilderna, även om bilderna trycktes på var sin sida.

Nordisk Östmissions årsmöte

Söndagen den 10 april 2014.

10 (obs!) högmässa i Fuxerna kyrka, Mikael Isaksson, predikan Bo Westergaard. Kyrkkaffe i församlingshemmet. Föredrag (tolkas till svenska) ”Kom och lyssna på vad Gud gör i Iran. Trots avsaknad av frihet, fiendskap mot evangeliet och förföljelse så kommer muslimer till Kristus”.

Nordisk Östmissions årsmötesförhandlingar. Avslutning.

Välkomna! Styrelsen.

Fuxerna kyrka ligger i Lilla Edets köping vid Göta älv.

”Vännernas Hus” är mycket mer än bara en byggnad

Barnens ambassad tackar för det stöd man fått genom NÖ och avlägger följande rapport.

Bakgrunden

Barnens Ambassad, som många av er kanske redan känner till, hjälper barn som knappt har till livets nöd-torft, att få ett drägligare liv, och att kunna få stanna i sina hem, och inte behöva placeras i statliga internat, av social myndigheterna, på grund av fattigdom.

Barn skall inte heller straffas för att de kommit i ett svårt läge, som när de förlorat föräldrar, eller att hemmet är i kaos på grund av alkohol, och därför placeras i en statlig institution, Internat eller statligt barnhem, utan de skall få komma till ett nytt hem där de blir älskade, och de skall få en ny mamma eller pappa.

Därför öppnade vi på Barnens Ambassad 2003 *Vännernas Hus* i byn Piski åtta mil nordost om Kiev, Ukraina.

Detta blev ett privat barnhem för många barn genom åren. De har nu vuxit, gått ut skolan, efter ha fått grunden i ett kärleksfullt hem, där de också fått erfara Guds kärlek och omsorg genom vår personal. Några har fått nya hem, med nya föräldrar, andra arbetar i Kiev, två unga mam-

mor som kom till oss 2004, då 15 och 16 år gamla, är nu gifta och har egen familj. Båda arbetar hos oss.

Utbyggnad av arbetet

VÄNNERNAS HUS är i dag en tryggt plats för barnen, där de på dagtid kan komma och få hjälp med läxor, få umgås, bara vara, få ett enkelt mål, och att få erfara Guds kärlek och omsorg, genom vår personal. Om en akut situation uppstår hemma, kan de också övernatta.

Vännernas Hus har blivit ett begrepp i vår kommun. Egentligen handlar det inte bara om ett hus, utan om ett koncept där Jesus står i centrum. Jesus är den svages vän, en vän i nöden, väl beprövad.

...men att ta hand om föräldralösa barn och änkor i deras nöd och hålla sig obesmittad av världen, det är en gudstjänst som är ren och fläckfri, inför Gud och Fadern. (Jak. 1:23)

Ukraina räknas i dag till det fattigaste landet i Europa, utanför EU:s gränser. Många människor lider ute i byarna, speciellt barnfamiljer. Deras inkomst är minimal, och räcker kanske till bröd, och något mer. So-

ciala myndigheter har inte kunnat betala ut hjälp. Man har lovat att det kommer att betalas ut, men när?

Statskassan går till annat. Kriget i östra Ukraina kostar enorma summor, och avkastningen blir bara döda soldater, pappor som aldrig kommer hem, faderlösa barn. Barnfamiljer står utan sin husfader, utan trygghet, utan pengar.

I vår kommun finns alla dessa kategorier av fattigdom och elände. Nu känner vi oss manade, att på grund av den rådande misären, öppna *Vännernas Hus 2* i vår grannby Stara Basan.

Där finns det många barn, och barnfamiljer som behöver hjälp. Skolan och byns ordförande välkomnar oss, och ger oss lokaler till förfogande.

Vi är nu i stort behov av flera stöd-
jare för arbetet: Faddrar till *Vännernas Hus*. Vi kallar det Vän till Vännernas Hus. Detta innebär att som vän så stödjer du arbetet månadsvis. Dessa pengar fördelas över allt arbete som utgår från Vännernas Hus.

När vi nu börjar *Vännernas Hus 2* så behöver vi ännu mer vänner till Vännernas Hus.

VÄNNERNAS HUS är Barnens Ambassads LARMCENTRAL i Ukraina.

Häriifrån rycker vi ut med all hjälp till byarna, till barnen och familjerna som lider nöd, i dagens situation i Ukraina.

Vädjan från Boas och Mirjam

BLI VÄN TILL VÄNNERNAS HUS så hjälper du oss att hjälpa fler barn som knappt har till livets nöd-
torft. Alla har inte möjlighet att åka hit och hjälpa, men med din hjälp, så blir vi din utsträckta hand till de som lider. *Vi behöver nu många Vänner, till Vännernas Hus 1 och 2.* Nöden är större i dag, än tidigare. Ju fler givare, desto mer kan vi göra för barn och barnfamiljer som knappt har till livets nödtorft.

Som vän till Vännernas Hus är vår önskan att man ger 200 kr i månaden, men du kan också donera efter din förmåga. Alla bidrag är naturligtvis välkomna.

Som vän till Vännernas Hus, blir du kollektiv fadder till alla barn som vi tillsammans med dig hjälper. Ditt stöd hjälper oss att nå fler i nöd.

Vårt mål är att få 100 nya månads-
givare = Vän till Vännernas Hus
Med önskan om Herrens frid

Boas Adolphi
Barnens Ambassad

NÖ har givit många anslag till Barnens ambassad. Men man har också en egen stödförening. Använder man något av nedanstående konton kommer pengarna dit.

Bankgiro 483-9478

Plusgiro 41 53 98-7

Swish-nummer 123-113 7876

Transporter

Lastning pågår i Solberga! Foto: Elsie Alfredsson

Vi har ett lager nära Solberga kyrka i Bohuslän där vi tar emot hela och rena begagnade kläder m.m. Det är öppet lördag f.m. Senaste transporten gick till Charkiv i Ukraina, även om den tycks ha mellanlandat i Lutsk. Det är den evangelisk-lutherska församlingen i Charkiv som står för utdelningen vid målet. Nästa transport planeras att gå till Litauen.

Gåvoredovisning

Oktober 2015

Gåvor	39.000,00
Kollekter	1.910,00
Summa	40.910,00

Kollekter oktober

Uddevalla 350+560,
Linköpings ev luth missionsförening 1000.

Begravningar oktober

Hugo Albertson, Lundby,
Gunborg Wikstrand,
B Leandersson, Solberga,
Arne Malmgren, Falkenberg,
Bertil Wingstedt, Elsa Brandt,
Gunnar Wallström, Ölmevalla,
K G Ohlsson, Knislinge,
Gerd Jacobsson, Kungälv.

Hyllningar:

Rune Eliasson, Skällinge,
Vivianne Larsson, Ytterby,
Ingrid Andersson, Hyssna

November 2015

Gåvor	27.352,00
Kollekter	2.225,00
Summa	29.577,00

Kollekter november

Grinneröd 470,
Sätla och Hyssna 1755.

Begravningar november

Gunnar Wallström, Ölmevalla,
Andreas Gustafsson, Håltå,
Gerd Jacobsson, Kungälv,
Elsa Andersson, Solberga,
Inger Olausson, Stenkyrka,
Gerd Johansson, Älvsered,
Rita Dalemar, Lysekil.

Hyllningar november

Rune Eliasson, Skällinge,
Gun Ivarsson, Ytterby.

December 2015

Gåvor	67.495
Kollekter	10.778
Summa	78.273

Kollekter december

Istorps pastorat 902,
Göteryd 368,
Hovsjö i Södertälje 7870,
Kyrkliga förbundet Lund 80,
Grinneröd 1558.

Begravningar december

Bengt Gunnarsson, Jörlanda,
Holger Leckborn, Solberga,
Sonja Bennsten, Jörlanda,
Majlis Hansson, Håcksvik

Hyllningar december 2015

Torborg Wihlborg, Göteborg,
Ulla Westholm, Tynnered,
Ally Persson, Skaftö.

Föreningar fjärde kvartalet 2015

Hajoms församlingshemsförening
1145.

Tillägg augusti, hyllning:

Ingemar Larsson, Lunna, Solberga

Övriga upplysningar lämnas av
kassören, som har också ett lager
av äldre nummer av vår tidning,
ifall du har missat något nummer,
eller vill dela ut tidningar.

Nordisk Östmission 60 år

Välkommen till årgång 53 av vår tidning, som vi skickar till våra gåvogivare och andra intresserade, för att informera. Ni får alltså tidningen både om gåvan kommit nyligen eller för länge sedan. Genom att minst ge 50 kr om året visar du att du uppskattar och vill ha vårt missionsblad. Fast givare som varit med i många år får tidningen ändå, även om man nu inte har möjlighet att ge. Kanske man har fått den sedan den startade 1964?

I år fyller NÖ 60 år. Föreningen grundades nämligen 1956, i mars (som en

dansk-svensk organisation) och i april (som en svensk förening). Lika gammalt är vårt gironummer 42 20 57-0. Vi har anledning att återkomma till 60-årsjubileet i ett senare nummer. Till skillnad från 1996 och 2006 uppmärksammas nämligen inte jubileet närmare just i årets första nummer.

I detta nummer har vi bidrag både från väst (betraktelsen) och öst (övriga artiklar). Ukraina är det som behandlas mest, men även Ryssland kommer med.

Anders Eliasson

Adressändringar meddelas kassören!
Nordisk Östmission, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla

Nordisk Östmission har enligt sina stadgar målsättningen ”att verka för evangelii spridande bland i första hand östeuropeiska men i mån av ekonomi och övriga resurser också bland asiatiska folk”. Nordisk Östmission deltar också i mån av möjlighet i ”materiell hjälpverksamhet bland ovanstående folk”.

Tidningen Nordisk Östmission utkommer med fyra nummer per år, i mars, juni, september och december.

Ordförande: Martin Wihlborg, Torsgatan 36, 431 38 Mölndal. Tel. 031-16 24 80,
e-post: martin.wihlborg@glocalnet.net

Kassör: Anders Eliasson, Fagerliden 6, 451 93 Uddevalla. Tel. 0522-64 21 86 dagtid,
 Tel. 0522-66 42 00 kvällstid.

Ansvarig utgivare: Bengt Westholm, Guldringen 5, 426 52 Västra Frölunda.
 Tel. 031-69 18 09

I redaktionen: Westholm, Eliasson samt Simeon Appell.

Hemsida: www.nordiskostmission.se

Vid insättning av minst 50:- på plusgiro 42 20 57-0 eller bankgiro 484-5350 får Ni vårt missionsblad 4 ggr om året.

ISSN 0345-8571

